

Bibliografie

- Awa, W. L., Plaumann, M., & Walter, U. (2009). Burnout prevention: A review of intervention programs. *Patient Education and Counseling*, 78(2), 184–190.
- Bandura, A. (2006). Guide for constructing self-efficacy scales. In F. Pajares, & T. Urdan (Eds.), *Self-Efficacy Beliefs of Adolescents*, vol. 5, 307–337. Greenwich, CT, Information Age Publishing.
- Baštecká, B., Čermáková, V., & Kinkor, M. (2016). *Týmová Supervize: Teorie a praxe*. Praha, Portál.
- Becker, H. S. (1962). The nature of a profession. In *Education for the Professions*. 61st Yearbook of the National Society for the Study of Education, Part II (27–46). Chicago, University of Chicago Press.
- Bourdoncle, R. (1993). La professionnalisation des enseignants: Les limites d'un mythe. *Revue Française de Pédagogie*, 105, 83–119.
- Brackett, M. A., Palomera, R., Mojsa, J., Reyes, M., & Salovey, P. (2010). Emotion regulation ability, job satisfaction, and burnout among British secondary school teachers. *Psychology in the Schools*, 47, 406–417.
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77–101.
- Brien, A. (1998) Professional ethics and the culture of trust, *Journal of Business Ethics*, 17(4), 391–409.
- Brouwers, A., & Tomic, W. (2000). A longitudinal study of teacher burnout and perceived self-efficacy in classroom management. *Teaching and Teacher Education*, 16(2), 239–253.

- Charms, R., De (1968) *Personal Causation*. New York, Academic Press.
- Brouwers, A., Evers, H. & Tomic, W. (2001). Self-efficacy in eliciting social support and burnout among secondary-school teachers. *Journal of Applied Social Psychology*, 31(7), 1474–1491.
- Brown, C. G. (2012). A systematic review of the relationship between self-efficacy and burnout in teachers. *Educational and Child Psychology*, 29(4), 47–63.
- Collie, R. J., Shapka, J. D., & Perry, N. E. (2012). School climate and social-emotional learning: Predicting teacher stress, job satisfaction, and teaching efficacy. *Journal of Educational Psychology*, 104(4), 1189–1203.
- Codd, J. (2005). Teachers as „managed professionals” in the global education industry: The New Zealand experience. *Educational Review*, 57(2), 193–206.
- Croos-Müller, C. (2011). *Hlavu vzhůru. Knížka o přežití. Rychlá pomoc při stresu, vzteku a špatné náladě*. Praha, Grada.
- Cross, D. (2014). *Teacher Well-being and Its Impact on Student Learning*. Public lecture. Perth, University of Western Australia. www.research.uwa.edu.au.
- ČŠI (2020). *Mezinárodní šetření TALIS 2018*. Praha, Česká školní inspekce. Dostupné z: http://www.csicr.cz/html/2020/TALIS_2018_narodni_zprava_zkusenosti_U_RS/html5/index.html?&locale=ENG&pn=5
- Darling-Hammond, L. (1989). Teacher supply, demand, and standards. *Educational Policy*, 3(1), 1–17.
- Debarbieux, E. (2017). *Ne tirez pas sur l'école*. Paris, Armand Colin.
- Demilly, L. (1987). La qualification ou la compétence professionnelle des enseignants. *Sociologie du travail*, 29(1), 59–70.
- Derber, C. (1982). *Professionals as Workers: Mental Labor in Advanced Capitalism*. Boston, G. K. Hall.
- Diener, E. D., & Suh, M. E. (1997). Subjective well-being and age: An international analysis. *Annual Review of Gerontology and Geriatrics*, 17(1), 304–324.
- Dodge, R., Daly, A. P., Huyton, J., & Sanders, L. D. (2012). The challenge of defining wellbeing. *International Journal of Wellbeing*, 2(3), 222–235.
- Duffy, G. G., Miller, S., Parsons, S., & Meloth, M. (2009). Teachers as metacognitive professionals. In D. J. Hacker, J. Dunlosky, & A. C. Graesser (Eds.). *Handbook of Metacognition in Education* (240–256). Mahwah, NJ, Lawrence Erlbaum.

- Etzioni, A. (1969). *The Semi-professions and Their Organization: Teachers, Nurses, Social Workers*. New York, Free Press.
- Ficková, E. (1993). Determinanty zvládnutí stresu: Teoretické přístupy. *Československá psychologie*, 37(2), 37–45.
- Flook, L., Goldberg, S. B., Pinger, L., Bonus, K., & Davidson, R. J. (2013). Mindfulness for teachers: A pilot study to assess effects on stress, burnout, and teaching efficacy. *Mind, Brain, and Education*, 7(3).
- Freud, S. (1971). Konečná a nekonečná analýza. *Vybrané spisy III. Práce k sexuální teorii a k učení o neurosách*. Praha, Avicenum, s. 338–367.
- Frydenberg, E., & Reevy, G. M. (Eds.). (2011). *Personality, Stress, and Coping: Implications for Education*. Charlotte, NC, Information Age Publishing.
- Gold, Y., & Roth, R. A. (1994). *Teachers Managing Stress and Prevention Burnout*. Washington, D. C., Falmer Press.
- Greenglass, E. R., Burke, R. J., & Konarski, R. (1997). The impact of social support on the development of burnout in teachers: Examination of a model. *Work & Stress*, 11(3), 267–278.
- Gretcher, L. R., Price, J. L., & Collins, J. R. (1986). The effects of burnout prevention training on burnout symptoms in nurses. *The Journal of Continuing Education in Nursing*, 17(2), 43–49.
- Hanušová, S., Pišová, M., Kohoutek, T., Minaříková, E., Janík, M., Janík, T., & Ježek, S. (2017). *Chtějí zůstat nebo odejít?: Začínající učitelé v českých základních školách*. Brno, Masarykova Univerzita.
- Hargreaves, A. (2000). Four ages of professionalism and professional learning. *Teaching and Teacher Education*, 6(2), 151–182.
- Hejný, M. (2015). Dobrý učitel matematiky ji nemusí umět... Dostupné z: video.aktualne.cz/dvtv/dobry-ucitel-matematiky-ji-nemusi-umet-rika-pedagog-hejny/r~4cc918f4a89911e4a10c0025900fea04/
- Hobfoll, S. E. (2002). Social and psychological resources and adaptation. *Review of General Psychology*, 6(4), 307–324.
- Holeček, V. (2001). *Aplikovaná psychologie pro učitele I*. Plzeň, Západočeská univerzita.
- Hughes, E. C. (1958). *Men and Their Work*. Glencoe, Free Press.

- Illich, I., et al. (1977). *Disabling professions*. London, Marion Boyars.
- Janke, W., & Erdmannová, G. (2003). *Strategie zvládnutí stresu – SVF 78*. Praha, Test-centrum.
- Johnson, S., Cooper, C., Cartwright, S., Donald, I., Taylor, P., & Millet, C. (2005). The experience of work-related stress across occupations. *Journal of Managerial Psychology*, 20(2), 178–187.
- Johnson, S. M., Kraft, M. A., & Papay, J. P. (2012). How context matters in high-need schools: The effects of teachers' working conditions on their professional satisfaction and their students' achievement. *Teachers College Record*, 114(10), 1–39.
- Joshi, V. V. (2005). *Stress: From Burnout to Balance*. Thousand Oaks, CA, Sage.
- Kalimo, R., & Hakanen, J. (2000). Työuupumus. *Työ ja terveystieteissä*, 200, 119–126.
- Kebza, V., & Šolcová, I. (2003). *Syndrom vyhoření*. Praha, Státní zdravotní ústav.
- Key, E. (1900). *Barnets arhundrade*. Berlin.
- Kidger, J., Brockman, R., Tilling, K., Campbell, R., Ford, T., Araya, R., & Gunnell, D. (2016). Teachers' wellbeing and depressive symptoms, and associated risk factors: A large cross sectional study in English secondary schools. *Journal of Affective Disorders*, 192, 76–82.
- Klimešová, M., & Tůmová, A. (2011). Šikana učitelů: názory vybraných aktérů na příčiny a možná řešení problému agrese žáků základních škol vůči pedagogům. *E-pedagogium*, 3, 20–36.
- Kohoutek, R., & Řehulka, E. (2011). Stresory učitelů základních a středních škol v České republice (zejména stresory způsobené učitelům žáky). *Škola a zdraví*, 21, 105–117.
- Kokkinos, C. M. (2007). Job stressors, personality and burnout in primary school teachers. *British Journal of Educational Psychology*, 77(1), 229–243.
- Kokkinos, C. M. (2005). Correlates of teacher appraisals of student behaviors. *Psychology in the Schools*, 42(1), 79–89.
- Kolman, P. (2019). Nepedagogové do škol! Nebojme se praktiků, návrh ministerstva je dobrý nápad. *Reflex*. Dostupné z: www.reflex.cz/clanek/komentare/95493/nepedagogove-do-skol-nebojme-se-praktiku-navrh-ministerstva-je-dobry-napad.html

- Koucký, J. & Bartušek, A. (2011). *Demografický vývoj a projekce výkonů vysokých škol*. Praha: Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy. Dostupné z: [www.stredisko-vzdelavacipolitiky.info/download/Demograficky_vyvoj_a_projekce_vykonu_vysokych_skol_\(2011\).pdf](http://www.stredisko-vzdelavacipolitiky.info/download/Demograficky_vyvoj_a_projekce_vykonu_vysokych_skol_(2011).pdf)
- Křivohlavý, J. (1994). *Jak zvládat stres*. Praha, Grada-Avicenum.
- Křivohlavý, J. (1998). *Jak neztratit nadšení*. Praha, Grada.
- Larson, M. S. (1980). Proletarianization and Educated Labor. *Theory and Society*, 9(1), 131–175.
- Lasky, S. (2005). A sociocultural approach to understanding teacher identity, agency and professional vulnerability in a context of secondary school reform. *Teaching and Teacher Education*, 21(8), 899–916.
- Lasky, S. (2000). The cultural and emotional politics of teacher–parent interactions. *Teaching and Teacher Education*, 16(8), 843–860.
- Lazarus, R. S., & Folkman, S. (1984). *Stress, appraisal, and coping*. New York: Springer Publishing Company.
- Lazarus, R. S. (2000). Evolution of a model of stress, coping, and discrete emotions. In Rice, V. H. (Ed.) *Handbook of Stress, Coping, and Health: Implications for Nursing Research, Theory, and Practice*, 195–222.
- Leiter, M. P., Bakker, A. B., & Maslach, C. (Eds.). (2014). *Burnout at work: A psychological perspective*. New York: Psychology Press.
- Lieberman, J. (1970). *The Tyranny of Expertise*. New York, Walker and Co.
- Linehan, M. (2014). *DBT Skills Training Manual*. New York, Guilford.
- Maňák, J., Janík, T., & Švec, V. (2008). *Kurikulum v současné škole*. Brno, Paido.
- Maslach, C., Jackson, S. E., Leiter, M. P., Schaufeli, W. B., & Schwab, R. L. (1986). *Maslach burnout inventory*, vol. 21, 3463–3464. Palo Alto, CA, Consulting psychologists press.
- Maslow, A (1954). *Motivation and Personality*. New York, NY, Harper.
- Matějčková, T. (2015) Nestydatá hloupost: Škola života, nejlepší škola. Dostupné z: ceska-pozice.lidovky.cz/nestydata-hloupost-skola-zivota-nejlepsi-skola-ftu-/recenze.aspx?c=A150203_105931_pozice-recenze_lube
- MŠMT (2019). *Hlavní výstupy z mimořádného šetření ke stavu zajištění výuky učitelů v MŠ, ZŠ, SŠ a VOŠ*. Dostupné z: www.msmt.cz/file/50371/profese_učitel

- Pavelková, I., & Urbanová, D. (2018). Nuda v edukačním kontextu. *Československá psychologie*, 62(4), 350–365.
- Pavlas Martanová, V., & Konůpková, O. (2019). Odlišné světy učitelů a rodičů: interakce s rodiči jako zdroj stresu učitele. *Pedagogická orientace*, 29(2), 223–242.
- Pol, M. (2007). Škola vedená, řízená a spravovaná. *Pedagogika*, 57(3), 213–226.
- Pollard, E. L., & Lee, P. D. (2003). Child well-being: A systematic review of the literature. *Social Indicators Research*, 61(1), 59–78.
- Ptáček, R., Raboch, J., Kebza, V., Šolcová, I., Vňuková, M., Hlinka, J. & Strakatý, Š. (2017). Česká verze Shiromovy a Melamedovy škály vyhoření. *Československá psychologie*, 61(6), 536–545.
- Ptáček, R., Vňuková, M., Raboch, J., Smetáčková, I., Harsa, P., & Švandová, L. (2018). Syndrom vyhoření a životní styl učitelů českých základních škol. *Česká a Slovenská Psychiatrie*, 114(5), 199–204.
- Purvanova, R. K., & Muros, J. P. (2010). Gender differences in burnout: A meta-analysis. *Journal of Vocational Behavior*, 77(2), 168–185.
- Rabušicová, M., Trnková, K., Šedřová, K., & Čiháček, V. (2003). O školách, v nichž jsou rodiče i ředitelé spokojeni se vzájemnou spoluprací. *Studia paedagogica*, 51(8), 103–116.
- Roeser, R. W., et al. (2013). Mindfulness training and reductions in teacher stress and burnout: Results from two randomized, waitlist-control field trials. *Journal of Educational Psychology*, 105(3), 787–804.
- Rotter, J. B. (1966). Generalized expectancies for internal versus external control of reinforcement. *Psychological Monographs: General and Applied*, 80(1), 1–28.
- Řehulka, E., & Řehulková, O. (2001). Učitelky a učitelé. *Učitelé a zdraví*, 3, 143–152.
- Shirom, A., & Melamed, S. (2006). A comparison of the construct validity of two burnout measures in two groups of professionals. *International Journal of Stress Management*, 13(2), 176.
- Schleicher, A (2018a). *Valuing our Teachers and Raising their Status. How Communities Can Help. International Summit on the Teaching Profession*. Paris, OECD Publishing.
- Schleicher, A. (2018b). *World Class: How to Build a 21st-century School System, Strong Performers and Successful Reformers in Education*. Paris, OECD Publishing.

- Schön, D. (1983). *The Reflective Practitioner: How Professionals Think in Action*. London, Temple Smith.
- Skaalvik, E. M., & Skaalvik, S. (2009). Does school context matter? Relations with teacher burnout and job satisfaction. *Teaching and Teacher Education*, 25(3), 518–524.
- Skaalvik, E. M., & Skaalvik, S. (2014). Teacher self-efficacy and perceived autonomy: Relations with teacher engagement, job satisfaction, and emotional exhaustion. *Psychological Reports*, 114(1), 68–77.
- Skovholt, T. M. & Trotter-Mathison, M. (2011). *The Resilient Practitioner. Burnout Prevention and Self-Care Strategies for Counselors, Therapists, Teachers, and Health Professionals*. New York, Routledge.
- Smetáčková, I., & Francová, V. (2020). Souvislosti mezi vnímanou kvalitou vztahů v pedagogických sborech a syndromem vyhoření u vyučujících základních škol. *Studia paedagogica*, 25(1), 9–32.
- Stock, C. (2010). *Syndrom vyhoření a jak jej zvládnout*. Praha, Grada.
- Straková, J. (2013) Jak dál s kurikulární reformou. *Pedagogická orientace*, 23(9), 734–743.
- Staňková, Z. (2020) Státem řízené vzdělávání ničí všechny – děti i dospělí. *Svoboda učení*. Dostupné z: www.svobodauceni.cz/clanek/statem-rizene-vzdelavani-nici-vsechny-deti-i-dospele/
- Šolcová, I. (1995). *Umíte si poradit se stresem?* Praha, NCPZ.
- Šteffl, O. (2012). *Kam zmizelo vzdělávání?* Dostupné z: blog.aktualne.cz/blogy/ondrej-steffl.php?itemid=18108
- TALIS 2013 results: *An international perspective on teaching and learning*. Dostupné z: www.oecd.org/education/school/talis-2013-results.htm
- Thomas, M., Trotter-Mathison, S., & Trotter-Mathison, M. (2011). *The Resilient Practitioner. Burnout Prevention and Self-care Strategies for Counselors, Therapists, Teachers, and Health Professionals*. New York, Routledge.
- Thomas, K. W. & Velthouse, B. A. (1990). Cognitive elements of empowerment: An “interpretive” model of intrinsic task motivation. *Academy of Management Review*, 15(4)

- Tomášek, J. (2008). Učitel jako oběť násilí – poznatky z viktimologického šetření na českých středních školách. *Pedagogika*, 4, 379–391.
- Tonucci, F. (1992). *Vyučovat, nebo naučit?* Praha, Pedagogická fakulta UK.
- Urbanovská, E. (2017). Vztah rodičů a dětí jako faktor ovlivňující vzdělávání dětí se zdravotním postižením. *Paidagogos*, 2, 141–153.
- Weber, M. (2009). Politika jako povolání, *Metodologie, sociologie a politika*. Praha, OIKOYMENH, s. 243–293.
- Winnicott, D. W. (1967). Mirror-role of the mother and family in child development. In P. Lomas. *The Predicament of the Family: A Psycho-analytical Symposium* (26–33). London, Hogarth Press.
- Židková, Z., & Martinková, J. (2003). Psychická zátěž učitelů základních škol. *České pracovní lékařství*, 4, 122–126.